

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după învoială —

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

INVIEREA

A sosit din nou ziua cea luminată a Învierii.

Lumea întreagă sarbează, lumea întreagă îmbracă haină de veselie, haină de sărbătoare la Învierea Domnului. În toate bisericile creștine se înalță glasuri de mărire în această zi, care este al Praznicelor praznic și Sărbătoarea sărbătorilor.

S'a frânt puterea vrășmașului, s'au zdrobit legăturile morții. S'au frânt veșnicile încuietori, care țineau legat de iad neamul omenesc.

Să ne luminăm deci cu serbarea, să ne întîmpinăm unii pe alții cu salutarea bisericii: *Hristos a înviat!*

Să ne îmbrățișăm cu prăznuirea și unii pe alții să ne iertăm. Da, să iertăm toate pentru învierea Domnului.

Să se sălășluiască în inimile noastre dragostea creștinească, căreia Apostolul i dedică sublimul imn în epistola sa către Corinteni (I, cap. 13. v. 1—8).

Mai ales azi, când s'au deslănțuit patimile din inima oamenilor, când aproape peste tot pământul domnește nu dragostea, ci ura, răsbunarea, jaful, omorul, mai ales azi, în aceste zile ale războiului dintre noi, să prăznuim duhovnicește Învierea Domnului.

Și cum să nu serbăm noi azi, când firea întreagă sarbează învierea?

În lupta uriașă dintre gerul de earnă și soarele de primăvară, a învins dătătorul de viață, a învins cel ce dă lumină și căldură.

Natura toată s'a înnoit. Câmpiile, livezile au îmbrăcat haina veseliei. Firicelul verde de earbă tresare la adierea caldă a vântului primăvăratic. Se desfac mugurii codrului, se ivesc florile câmpului, răsună văzduhul de ciripitul păsărilor.

Toată suflarea laudă pe Domnul.

Și când firea întreagă a înviat, când toată suflarea laudă pe Domnul, numai inima omului să rămână împetrită, numai ea să clocotească de ură și de mânie în ziua Învierii?

Să ne luminăm cu serbarea, să desbrăcăm din noi pe omul vechi, cu patimi și cu pofte urâte, să stărpim din inimile noastre mânia, pisma și ura, care au făcut din Cain ucigător de frate, și să se sălășluiască în noi iubirea deaproapelui.

Este ziua învierii!

Biserica creștină întreagă sarbează învierea. Natura întreagă sarbează învierea...

Și noi românii sărbăm învierea. Neamul nostru pentru prima dată sarbează liber ziua Învierii Domnului.

«Pogorātu-te-ai în cele mai de jos ale pământului, și ai frânt veșnicile încuietori, care țineau pe cei legați», așa cântăm la peasna a 6-a canonului dela Paști.

Venit-a și pentru noi ziua învierii. Pogorātu-s'a și la noi lumina adevărului, venit-a puterea cea dumnezească, și s'au frânt lanțurile, care ne țineau legați, și ne-am eliberat.

Prăznuim și noi cu cântarea bisericească omorârea morții, sfărâmarea iadului, — am trecut în altă viață, în altă împărăție.

Din moarte la viață, de pe pământ la cer ne-a trecut Hristos Dumnezeu, căruia să-i cântăm cântare de biruință.

Am ajuns earăș ziua mărită a praznicului Învierii. Să ne luminăm în sufletul nostru. Să ne închinăm, cu evlavie Aceluia, care ni-a dăruit viață veșnică.

Inchinatu-ne-am în săptămâna patimilor preacuratului trup, ale cărui măduări au fost supuse chinurilor.

Zdrobite i-au fost picioarele, împunsă i-a fost coasta, palmuită i-a fost fața, cunună de spini a fost pusă pe capul Lui, a fost scuipat, a fost huiduit, a fost batjocorit, a fost răstignit de poporul Său.

Și El ca un miel blând nu și-a deschis gura sa, fără numai la cuvintele de rugăciune: «*Părinte, eartă-le lor căci nu știu ce fac*».

Pe când rătăceau prin pustia Arabiei, li-a dat mână din cer, li-a deschis isvor din stânca de piatră, și ei i-au răsplătit cu fiere și cu oțet. Fiere i-au dat de-a mâncat, cu oțet l-au adăpat, precum spune versul ocașional.

Și El pe cruce răstignit ne-a rescumpărat pe noi cu scump sângele Său.

Azi triumfă dumnezeirea, întreagă biserica creștină cântă «*Aliluia*». Astăzi prăznuiește toată făptura, cea văzută, și cea nevăzută. Astăzi prăznuiește toată suflarea și laudă pe Domnul.

Astăzi sărbăm și noi învierea neamului nostru românesc.

Am ajuns, ne-am sculat la viață nouă, la viață românească veșnică, Deci «*Să ne închinăm învierii Lui cea de-a treia zi*».

Semnați la împrumutul național emis de Statul român prin Consiliul Dirigent din Sibiu.

La Învierea Domnului

Din Pastorală P. S. Sale Episcopului Ioan

Cătră clerul și credincioșii din văduvita arhidieceză ortodoxă română a Transilvaniei se îndreaptă, cu prilejul sfintelor sărbători, P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp, al Aradului, într-o pastorală, care s'a trimis comunelor bisericesti din arhidieceză spre a se citi în sfânta biserică la sărbătorile Învierii din 1919, sau — dacă pastorală n'ar ajunge la timp, — într-una din Duminecile apropiate.

Dăm, din cuvintele pline de creștinești învățături ale pastoralei Prea Sfinției Sale, următoarele părți:

Chemarea și datorința mea de episcop este tot aceea, care a fost și chemarea și datorința sfinților apostoli: de a vesti cuvântul lui Dumnezeu cu vreme și fără vreme, deci a vesti pacea, lumina, adevărul și dreptatea, și de-a învăța credința, dragostea și nădejdea creștinească, ca astfel cu puterea cuvântului, ca mijloc duhovnicesc, să ridice pe cei căzuți, să mângăie pe cei întristați, să îmbărbăteze pe îndolnici și să tămăduiască pe cei zdrobiți la inimă.

De-odată însă cu acestea, mi-am mai dat seamă și de aceea, că dacă trebuința împlinirii acestei chemări și datorințe a fost simțită cândva, simțită este în deosebi acum, când lupta contra ispitelor din lăuntru și din afară ne cere tot mai mare încordare a puterilor trupesti și sufletești.

Dar tocmai fiindcă așa se prezintă starea noastră, simțesc în deosebi trebuința de a merge cu duhul meu la voi, pentru a vă spune și cu acest prilej, că ori cât de grea este lupta cu ispitele, și de apăsătoare grijile vieții noastre zilnice, acestea n'au să tulbure bucuria, ori să micșoreze însemnătatea sfintei prăznuiri...

Prea luminata Înviere a Domnului nostru Isus Hristos este sărbătoarea nădejzii de bine, după care însetează tot pământeanul. Ea a fost în trecut, este acum și va rămânea pentru toate veacurile: limanul de scăpare a celor înviforați, șcutul și mângăierea celor asupriți, ajutorul de vindecare a celor bolnavi, și puterea de întărire a celor neputincioși.

Cunoscând toate acestea veniți, iubitorilor de prăznuire, să urmăm pildei moștenite dela părinții și moșii noștri și, ridicându-ne peste ispitele zilnice, să ne închinăm cu credință sfintelor Patimi și să prăznuim cu dragoste creștinească această sărbătoare de pomenire a prea luminatei Învieri a Domnului nostru Isus Hristos...

Când vă îndemn la prăznuire creștinească, vă pun tot odată în vedere și cuvintele de învățătură a Sfintei Scripturi că: «*Creștinătatea cea curată și plăcută*

lui Dumnezeu și Tatălui, aceasta este: a cerceta pe cei săraci și pe văduve în ne-
cazurile lor». (Iacob 1, 27).

Deci nu este destulă numai mângă-
erea cu vorba, ci și cu tinderea ajutorului
cerut...

Dumnezeu să binecuvinte casele și
familiile voastre, cu pace, și pe tinerii și
bătrânii voștri cu toate darurile trebuin-
cioase vieții trupesti și sufletești. Să stângă
focul vrajbei dintre oameni, și să vă învred-
nicească a petrece această sărbătoare, acum
și la mulți ani, în liniște și mulțămire su-
fletească, spre mărirea numelui Tatălui
ceresc.

Insemnări

Răbdare și încredere

(x) Dintr'o scrisoare țărănească:

«Cinstiți domni dela redacție! Ca buni
creștini, vă zicem la sfânta și marea sărbătoare
de-acum: Hristos a înviat!

Și să știți că vorbele astea, glăsuite an de
an, niciodată n'au venit mai dela inimă ca tocmai
acum, în anul Domnului 1919...

Dar, să fie cu iertăciune, dacă tot acum vă
mai scriem și altele de pe la noi, care sântem
departe de Sibiu, și abea câte odată mai apucăm
în mână ceva gazetă. O citim noi, cu glas
înalt, da' tot nu ne limpezim, cum am vrea. Noi,
sătenii, am vrea să știm ce mai e cu treaba
aia, de i zice «împărțea pământurilor».

Vă rog eu, Vasilică al Petrii și cu soții
mei din sat, să aveți bunătate să ne luminați și
pe noi: Mai putem ori nu trage nădejde? Pen-
tru-că, vedeți dumneavoastră, vremea vine, vremea
trece și făgăduiele de bune ar fi bune, da' nu
ne săturăm cu ele, că noi sântem săraci, și aju-
toarele ni s puține și copiii mulți și golani»...

Răspundem bucuros lui Vasilică al
Petrii și soților lui, și de sfintele sărbători
le trimitem și noi creștinescul «Adevărat,
a'nviat!» rostit din inimă românească și din
duh nefățarnic.

Cu «împărțea pământurilor» lucrul
nu stă baltă; de asta să n'aveți teamă.
Și, dacă am așteptat cinci ani de zile lungi
să ne sosească pacea dorită, vom mai ști
aștepta puțină vreme, până când oamenii
noștri chemați vor săvârși munca grea, ce
se cere ca împărțea să se poată face în
bună rândueală. Până atunci liniștea și

buna înțelegere nu trebuie turburate; căci
de turburări ați citit doar că se îngrijesc
rușii, bulgarii și ungurii, va să zică numai
acea, cari sânt bătăuții și păgubașii mari
ai războiului. Cât ar râde ei în pumni,
când ar vedea că românii, ieșiți biruitori,
totuș își pierd cumpătul și încep a se lua
de păr, ei între ei, după pildele date de
bolșevici...

Să știți, oameni buni, că stăpânirile
cu minciuna au murit și, dacă voi nu le
dați mână de ajutor, ele nu mai învie în veci.

Ear stăpânirea românească de azi își
ține vorba.

Voi fiți isteți, și aveți răbdare și în-
credere. Toți oamenii dela gazete au să vă
lămurească lucrurile, îndată ce le vor
afla chiar dela aceia, cari fac legea de îm-
părțea a pământurilor.

S'auzim de bine, din satul vostru și
din toate satele, cum se cade dela oameni
cari țin să-și aibe întocmirile lor cu rost
și cu socoteală.

Și mai ales s'auzim, că feciorii voștri,
cari s'au deosebit și până acum prin vitejia
lor ostășească, își împlinesc cu dragoste da-
toria și chemarea ce li se face.

Să ștergem lacrimi

Societatea pentru ocrotirea orfanilor
din războiul trecut s'a mai înmulțit cu o
secțiune, cu cea a Ardealului. Societatea
aceasta cu scop atât de umanitar s'a în-
ființat în România mamă, a fost recunos-
cută prin lege de către statul român ca
societate morală, a fost sprijinită în mod
cuvios din partea statului român, și
această societate și-a întins acum bine-
facerile și asupra părților mai nouă din
România mare, asupra Ardealului.

Ideea de a sări în ajutorul orfanilor
de război s'a ivit îndată după începerea
războiului. Au văzut oamenii miseria îm-
preună cu războiul, au văzut cum lacri-
mează văduvele, cum umblă desculți, goi,
flămânzi orfanii neamului, copiii, ai căror
părinți au căzut în război, și au fost în-
gropați în pământ străin, lăsându-și pruncii
în ușile oamenilor miloși.

Au văzut oamenii lucrurile acestea și

au început a se arăta și faptele milei tru-
pești și duhovnicești. Și oamenii au în-
ceput a se cugeta, cum să îmbrace pe cei
goi, cum să hrănească pe cei flămânzi,
cum să adăpostească pe cei străini, pe
copiii nimănui, și s'au înființat din iniția-
tivă privată orfanotrofii, azile pentru orfanii
neamului.

Așa în Blaj, așa în Brașov, așa aici
în Sibiu.

Inceputul bun a avut urmare. Socie-
tatea cea mare, pusă pe baze largi și sus-
ținută cu mijloace puternice sub egida
statului român, societatea aceasta chemată
la viață ca o necesitate a timpului în
vechiul regat, în Moldova, prin inițiativa
femeilor române și-a întins aripile ocroti-
toare și asupra țării noastre.

Sântem toți un neam, cetățenii unuia
și aceluiasi stat, deci să lucrăm împreună
pentru a alina durerile, pentru a face ca
sărbarea în o parte, sărbare să fie și în
cealaltă parte de țară, ca mila și mângă-
ierea dela lași, milă și mângăiere să fie
și în Blaj, și în Brașov, și în Sibiu, și în
Bihor, și în Bănat, cu un cuvânt să a-
dunăm în tabăra celor cu faptele milei
trupești, și pe cei cu faptelei milei duhov-
nicești, să-i adunăm în o tabără, ca precum
durerea a fost comună, comună să fie și
lecuirea și alinarea.

Și s'au pus la înțelegere femeile no-
stre. O parte a femeilor române din Sibiu
s'a dus la București, și a luat înțelegere:
Cum să dea expresiune durerii și indig-
națiunii pentru cruzimile, ce se fac asupra
românilor de dincolo de linia demarca-
țională, și cum se aline mai cu efect
durerile orfanilor rămași pe drumuri în
urma acestui cumplit război. Au venit apoi
aici mai multe femei în numele celor din
regatul vechi, și au ajuns la înțelesul ca
precum lipsele sânt comune, tot așa să
fie comune și năzuințele și ostenețele de
a alina dureri și de a înlătura lipse.

În Dumineca Floriilor, după ce am
ieșit din biserică, ne-am adunat în sala
cea mare a Asociațiunii, și acolo am fost
martori, cum s'a format o unitate în lu-
crarea aceasta umanitară, în lucrarea a-
ceasta de cel mai mare interes național.

Și nu am fost acolo numai noi, ro-
mânii din Sibiu, au fost acolo români din

FOIȘOARA

La Oituz

— Din Poemele Restriștii —

De Șt. Bălcești

Câtă-i valea la Oituz,
Cade-obuz lângă obuz,
Și pe toată 'ntinderea
Jalea și aprinderea.

După dealul Runcului
Urlă gura tunului...
Vuetul bătilor
Rupe lungul văilor,
Geme 'n largu 'ntinderii
Vraiștea aprinderii.

Cer, pământ și ape-acum
Toate 'n vâlvoră și fum,
Brazilii codrilor bătrâni
Fumegă de săptămâni...
Ce-i pe fața vadului,
Nu e 'n fundul iadului...

Toată fala locului
Arde 'n viul focului.
Sus pe 'ndurerate culmi
Arde-o rariște de ulmi.
Sub colină 'n cotul stâniei
Arde cumpâna fântânii;
Și mai jos, la guri de văi,
Arde satu 'n vâlvătăi...

Limbi de focuri haiducești
Izbucnesc pe sub ferești.
Din pătulele de grâu
Curge flacăra 'n părau.
Grinzile cum cad și plâng,
Par' că 'n suflet ți se frâng,
Din pline gospodării
Numai fumul spre țări...

Un obuz, venit așa,
A trăznit clopotnița,
Ș'a pornit în lung de zare
Dangăt greu de clopot mare,
Tărătoare limbi de foc
Prind biserica 'n mijloc,
Peste-un gard de lămăiță
Două brațe de troiță,
Și d'aici, peste uluci,
Cimitirul plini de cruci.

Valea 'ndurerată muge,
Apa despletită fuge;
Și, cum nu-i un strop de stea,
Luna s'a ascuns și ea...
Dealuri, ape, stânci și cer
Toate tremură și pier...

Neclintit din locul lui,
În pârjolul focului,
Care-o lume năruie,
Doar oșteanul stăruie.

În amintirea lui Mihai Viteazul

— Prinos de recunoștință —

În editura ziarului sibian *Renașterea Ro-
mână* s'a publicat zilele acestea o mică lucrare
istorică, sub titlul: Castelul din Buia (Ardeal)
«Mihai Viteazul», scurt istoric, cu 10 ilustrațiuni,
de *Sofroniu Roșca*, Sibiu, 1919, tipografia Drot-
leff, fotografiile executate de E. Fischer.

Lucrarea aceasta, închinată dlui N. Iorga,
este un prinos de recunoștință adus aceluia
care, înainte cu trei sute de ani și ceva, a stă-
pânit castelul pomenit și a purtat numirea de
*Domn al Țării românești, al Moldovei și al
Ardealului*.

Blaj, din Alba-Iulia, din Săliște, și din toate unghiurile locuite de neamul nostru.

Fie binecuvântat ceasul, în care s'a început lucrarea pentru alinarea durerilor și pentru ștergerea lacrimilor!

Intrunirea dela Asociațiune

Dumineca Florilor a adunat în sala festivă a Asociațiunii un public distins cu dorul de a căuta căi și mijloace cum să adăpostim orfanii rămași după cei căzuți în război.

Conform apelului publicat, adunarea s'a ținut la orele 11 după eșirea din biserică.

La masa prezidială erau: presidenta Reuniunii femeilor române din Sibiu, dna Catinca Bârseanu, reprezentantele femeilor române din România veche, doamnele Cantacuzino, Râmniceanu, Săulescu, dsoara Odobescu. P. S. Sa Părintele Episcop al Caransebeșului Miron, președintele consiliului dirigent dl Maniu, dnii miniștri: Lazar, Branște, Generalul Pap, președintele Asociațiunii, Andrei Bârseanu.

Doamna Catinca Bârseanu cu o cuvântare înduioșătoare deschide ședința, salutând pe oaspeții iubiți veniți din țara mamă, pe oaspeții dela noi, și indemnând pe toți la lucru în interesul orfanilor neamului.

P. S. Sa Părintele Episcop Miron ține următoarea cuvântare:

Doamnelor și Domnilor!

Infăptuirea idealului nostru național a deslănțuit o bucurie nemărginită în sufletul românilor de pretutindenea.

Dară sufletele nobile au resimțit repede, că bucuria noastră nu poate fi deplină, pe câtă vreme pe întreg întinsul României se vor afla sute și mii, chiar zeci de mii de orfani «flămânzi și goli, fără adăpost», ajunși — pe urma războiului — vorba lui Goga — «copiii nimănui». — Aceste inimi generoase și nobile au fost și sânt scumpele noastre sorioare din Moldova, din Iași în frunte cu princesa Olga Sturza, și dela București în frunte cu princesa Alexandrina Cantacuzino.

Aceste distinse românce — urmând exemplul vechilor domnițe, urmând în deosebi îndemnul adoratei noastre Regine Maria — care cu mâna-i plină de un îngeresc farmec a știut să aline atâtea suferințe și dureri ale ostașilor răniți și muribunzi — și-au zis: «Ca să ne putem

bucura din toată inima și să ne putem simți mai fericiți, trebuie mai întâi să ne îngrijim de copiii acelora, cari prin moartea lor de eroi ni-au creat *România mare, România nouă*.

Cum ne-am și putea bucura noi, pe câtă vreme acești orfani plâng, lipsiți nu numai de iubirea ocrotitoare a părinților pierduți, ci și de pâinea cea de toate zilele și de îmbrăcăminte necesară?

În fața acestei porniri sfinte nu pot, decât să exclam: Ce suflete alese de nobile sorioare!

Ilustră întrunire!

Ne simțim nespuse de fericiți, că astăzi putem saluta în mijlocul nostru câteva reprezentante ale acestor iubite sorioare; anume pe doamnele principesa Alexandrina Gr. Cantacuzino, Zoe Râmniceanu, Elena M. Săulescu și dsoara Odobescu, venite din vechiul regat, în scopul de a contribui la estinderea acțiunii pentru ocrotirea orfanilor din război și asupra Ardealului, Bănățului și a părților românești din fosta Ungarie.

Ca arhiereu mi-am ținut de o părintească datorință a cercetă în cursul războiului mulți ostași răniți de prin multe spitale și lazarete, și la cuvintele mele de mângâiere toți cei vulnerați greu și de moarte mi-au dat aproape același răspuns stereotip: «Toate le-ași suferi ușor — Preasfințite — numai gândul la copilașii de-acasă, cari rămân orfani, îmi sfășie inima de-o cumplită durere».

Deci, scumpe sorioare de dincolo, nu eu, ci sufletul acestor părinți, acestor mucenici morți pentru neam vă șoptește prin graiul meu, un «bine ați venit»; iară micii lor orfani își întind spre voi mânuțele lor nevinovate cu încrederea și zimbetul, cu care copilul întimpină pe buna sa maică, ce vine să-l îngrijască.

Doamnelor și Domnilor!

Sânt sigur, că toată suflarea românească dela noi — pe lângă frumoasele jertfe ce le-a făcut și până acuma pentru înființarea orfelinatelor dela Sibiu, Blaj și Brașov — se va alătura cu drag la mișcarea pornită de: Societatea pentru ocrotirea orfanilor din război, mai ales, că ajutorul oferit de guvernul dela București pentru

părțile noastre în sumă de 3 milioane lei ușurează anual, ușurează mult întreagă mișcarea aceasta umanitară. În deosebi sper, că damele din aceste părți își vor pune cu cea mai creștinească abnegațiune stăruințele lor în serviciul acestei acțiuni atât de nobile, atât de naționale și atât de creștinești.

Un adânc cugetător a zis: «A fi creștin, însemnează a mântui pe alții din nevoi». Deci — îmbrățișând cu toții și cu toată căldura cauza orfanilor și făcând tot ce ne stă în putință pentru îngrijirea și creșterea lor — vom da dovezi că fiecare în particular își știe împlini creștineasca misiune de a contribui la salvarea și mântuirea celor în lipse și nevoi.

În scopul acesta am adresat cunoscutul apel, invitându-Vă la această întrunire. Și mulțumindu-Vă pentru că în număr atât de frumos ați dat ascultare chemării noastre, Vă invit și Vă rog atât în numele meu, cât și în numele celor ce au iscălit apelul, în numele bisericilor române, în numele iubitelor noastre sorioare de dincolo, și mai ales în numele M. Sale slăvitei noastre Regine Maria, acest înger mângâitor și alinător al durerilor întregului neam românesc, să Vă înșirați toți între membrii «Societății pentru ocrotirea orfanilor» indemnând pe toți și toate de pretutindenea să Vă urmeze acest pas, ca astfel, pe lângă ajutorul guvernului dela București, să putem și din contribuțiile proprii să împlinim cu mână largă vorba atât de creștinească a cronicarului Neculcea, care zice: «Lacrimile celor orfani nu le usucă nici vântul nici soarele, fără numai ajutorul creștinului cu milă».

În această nădejde binecuvintez lucrările noastre și ale tuturor, ce ne vor sprijini, dorind să fie încununat de cele mai frumoase succese.

A urmat constituirea adunării, alegându-se notari dna Sanda Dr. Ioan Mateiu, Dr. Moldovan, și Dr. N. Bălan.

A vorbit apoi femeia română, la inimile femeilor române, a vorbit frumos în numele femeilor din Moldova domnișoara Odobescu, și în numele celor din București doamna Cantacuzino.

S'au cetit adresele de aderență din afară, și s'au anunțat societățile și reuniunile, care au trimis reprezentanți la această adunare.

S'au trimis telegrame de devotament și alipire Maiestății Sale Regelui Ferdinand, Maiestății Sale Reginei Maria, principelui de coroană Carol, Societății doamnelor ortodoxe române din Iași la adresa doamnei Olga Sturza, și prim-ministrului Brătianu.

S'a dat apoi cuvântul domnului president al Asociațiunii Andrei Bârseanu, care în un expozeu larg ni-a arătat tot ce s'a făcut până acuma pentru ocrotirea orfanilor.

Și până când vom avea ocaziune să dăm în întregime acest instructiv expozeu al distinsului academician, care este Andrei Bârseanu, amintim că Societatea formată pentru ocrotirea orfanilor a fost recunoscută prin lege de societate morală și are tot sprijinul statului. S'a luat în bugetul statului suma de 16 milioane spre scopul ajutorării acestei asociațiuni, din care suma 3 milioane sânt destinate exclusiv pentru Ardeal.

În fine s'a primit proiectul de rezoluțiune, în care s'a declarat ca înființată *Secțiunea Ardealului* la societatea pentru ocrotirea orfanilor, s'au ales membri în comitetul secțiunii, membri în comitetul central din Iași, și o comisiune pentru înscrierea de membri.

Societatea va avea membri fondatori, cari plătesc anual suma de 24 lei, membri ajutători, membri pe viață, cari plătesc o sumă mai însemnată, și membri onorari, cari sânt declarați de atari pe temeiul meritelor pentru societate.

Începutul bun s'a făcut, deci înainte cu Dumnezeu!

Autorul, dl S. Roșca, ne spune în prefață că multe amănunte din acest istoric i s'au comunicat de dl Bela Maurer de Ūrmös, unul din actualii proprietari ai castelului.

Situat pe un delușor, lângă satul Buia, dintre Șeica mare și Mediaș, în județul Târnava mare, clădirea are «formă de cetățue cu ziduri puternice, înegrite de vremi».

Foarte puțini oameni, din generația de astăzi, vor fi auzit despre cuibul acesta al marelui voevod muntean, care a devenit proprietarul său în 1598 când, împreună cu 14 sate, i s'a dăruit din partea principelui ardelean Sigismund Báthory.

Originea castelului, zice autorul, se pierde în negura trecutului. Pe vremuri fusese împrejmuit de trei rânduri de ziduri, cu turnuri de apărare și cu pod mișcător la intrare.

Castelul are 12 odăi de locuit, și alte încăperi, între care și o închisoare în formă de groapă adâncă, «în fundul căreia sânt fixate cu vârful în sus cuțite mari de fer (coase)», în care se aruncau criminalii osândiți.

La castel aparține și o capelă cu un mare cavou (criptă). Frescurile capelei au suferit de vremuri și de oameni. Ele sânt dela Mihai Viteazul.

Se arată și legendele, care sânt răspândite despre clădirea aceasta memorabilă.

Ilustrațiile cuprind: figura lui Mihai, și interesante vederi de-ale castelului, de-ale capelei și împrejurimii sale.

Cărticica se termină cu două poezii de Bolintineanu: *Ca un glob de aur* și *Pe câmpia Turzii*. Versurile din aceasta din urmă însă, corespund atât de puțin icoanei ce ni-am format despre mărimea unui erou național ca Mihai Viteazul, încât ele la o viitoare ediție vor putea să lipsească.

Un product, cum este publicația dlui S. Roșca, merită o atențiune deosebită, mai ales dacă ne gândim că slăvirea eroilor români nu ni-a fost iertat s'o facem fără cu primejdia de-a fi trimiși la Seghedin sau Vaș, să medităm asupra libertății cuvântului în țara ungurească.

Piedeca a încetat. Nimic nu ne mai stă în cale, pentru a ne despăgubi de prigonirile trecutului. (x)

Cugetare. Cel ce dăruiește cu față veselă, dăruiește de două ori.

Sufletele eroilor căzuți în lupta aceasta pentru desrobirea noastră și pentru unitatea neamului, sufletele acestor eroi, din locașurile veșnice, privesc asupra noastră, privesc asupra femeilor noastre, care au luat în mâinile lor ocrotirea orfanilor.

Copiii martirilor noștri nu mai sânt ai nimănui, ci sânt copiii neamului!

Bolșevism

O icoană bine redată a bolșevismului citim în ziarul *Mediascher Zeitung*. În traducere este următoarea:

Cuvântul *bolșevism* astăzi trece din gură în gură, și e prin urmare o vorbă dintre cele mai tocite.

La adevă, nici n'ar fi tocmai veche; abea de doi ani. S'a lătit însă nespuse de repede, ca și lucrul a cărui numire o poartă. Este rostită în toate raporturile posibile și imposibile, la ocazii potrivite și nepotrivite, demineată și seara, dar mai cu seamă noaptea, de bătrâni și de tineri, mari și mici, înalți și mărunți, responsabili și iresponsabili. Este poate cuvântul cel mai des întrebuințat în ziua de astăzi, ear înțelesul său stă învelit de mister.

Ce însemnează *bolșevism*?

În acest punct lumea în general nu este lămurită, — și poate nu-s lămurii nici bolșevicii înșiși.

Bolșevismul se prezintă în formă originală sau degenerată, după felul țării și al oamenilor, și după motivul din care a luat naștere; astfel încât este greu a da definiția corectă și îndestulătoare a bolșevismului. Voi încerca totuș să scot la iveală câteva din însușirile sale marcante și caracteristice.

Ceva din istoria lui. Bolșevismul s'a născut înainte cu doi ani, în Rusia. De acolo s'a răspândit cu o iuteală feroasă peste multe țări, primind formele cele mai variate. În zilele din urmă a sosit și în apropierea noastră: la *Budapesta*, a încolțit și a dat flori bogate și rare.

Bolșevismul este o boală socială molipsitoare. Se întinde asupra țărilor ca o epidemie. Cu anevoe se poate omul apăra de bolșevism. Dacă un popor este apucat de boala aceasta, vindecarea este grozav de grea.

Boala se începe cu o scârbă de muncă și cu mici turburări în organismul statului. Trece, după aceasta, în atac de friguri violente, împreunate adese cu tremurici, care produce semnele cele mai bizare de boală. Este cu neputință a statorni durată sa, de oarece nici unul din pacienții săi nu se poate socoti ca vindecat.

La boale epidemice, ca să ne ferim de ele, facem de obicei două lucruri. Căutăm de o parte să prevenim boala, luând măsuri de precauțiune, de altă parte combatem cu mijloace potrivite bolșevismul declarat.

Ca la orice boale infecțioase, tot astfel și aici, este mai ușor să te ferești de boală decât s'o lecuesti.

În ce consistă regulele de prevenire, s'a arătat pe scurt mai sus. Înainte de toate avem să îngrijim de înlăturarea ori cărei turburări, fie cât de neînsemnate, în organismul statului. Aceasta se realizează așa, că fiecărui cetățean i se dă și i se lasă ceea ce îi trebuie ca să poată trăi. Să îngrijim, ca ori și cui să i se facă dreptate și să se împărtășească de facultatea de-a se putea mișca liber în cercul de viață ce i se cuvine. În deosebi să purtăm

de grijă, ca fiecare cetățean să-și împlinească datoria și să se acomodeze de bunăvoie în organismul de stat, așa ca să nu aibe nici timp, nici plăcere de-a primi în sine otrava bolșevismului.

În sfârșit, să se procedeze cu toate mijloacele, ca veninul acesta, ori unde s'ar afla și s'ar aduna, să fie distrus și stârpit din rădăcină. Dar și la munca aceasta avem să pornim cu multă luare aminte și să intervenim numai când cere trebuința adevărată; atunci însă, vom lucra temeinic și fără considerații.

Și încă ceva: Este fapt cunoscut că oamenii fricoși se îmbolnăvesc mai ușor de boale molipsitoare. De aceea, regula de a preveni răul este: Nu vă înfricați și nu vă neliniștiți! Vorba bolșevism are sunet particular, întunecat, tainic, îngrozitor.

Și în adevăr, bolșevismul este o boală cu totul înfiorătoare și pustiitoare. El strică întreaga ordine și orice legături, și nu aduce nimănui folos; pe urmele sale sosesc: caosul, încurcătura, mizeria și foametea.

Bolșevismul copleșește țara și poporul, unde străbate, cu mizerie cumplită. Nici în vreme de zeci de ani nu se pot repara pustiirile ce le săvârșește el în câteva săptămâni. Urmează de aici, că datoria noastră, a tuturor, este să contribuim din răputeri ca să nu ne molipsim de otrava aceasta distrugătoare și să n'o lăsăm să se furișeze între noi.

Căci bolșevismul nu cuprinde nimic sănătos, nimic folositor, nimic ce ar putea aduce câștig unui om de omenie; ci bolșevismul este o boală socială primejdioasă, nimicitoare și molipsitoare.

Amici ai românilor

— Un distins publicist —

Marele război a avut și darul să îndemne pe bărbați de seamă francezi, englezi și americani, să vină în țările locuite de români și să cunoască mai d'aproape poporul nostru și moravurile lui.

Între acești distinși bărbați ai străinătății se găsește și dl *Robert de Flers*, director al ziarului parisian *Figaro*.

Dl de Flers, care este și căpitan de rezervă, a stat trei ani în România, tocmai în zilele de nenoroc și de urgie.

Înapoindu-se acum la Paris, presa din București îi scoate la iveală cu atât mai ales meritele obținute în apărarea cauzei românești.

«S'a spus, — scrie dl N. Iorga în *Neamul românesc*, — cât bine ni-a făcut omul cu inima de frate pe care împrejurările l-au adus a fi martorul unei mari viteji fără noroc și părtaș el însuși al unor suferinți, în care nu ni s'a cruțat nici una din plăgile Egiptului.

Vom ști să fim recunoscători nu numai diplomatului a cărui intervenție a putut contribui așa de mult, ca să trecem peste unele din greutățile care s'au succedat și se succedă, ca să ne încerce ca neam și, în cuprinsul neamului, pe fiecare ca individ, dar și publicistului care a vorbit de noi în cuvinte ce nu se vor uita, care a recunoscut în nobile cuvinte loialitatea supremă a Regelui nostru, care a adăus omagiul său la mormintele celor ce au murit în serviciul cauzei celei bune».

Deosebiri...

(x) Partea covârșitoare a studenților români ardeleni urmează astăzi școalele superioare din capitala situată pe ambele maluri ale Dâmboviței, în orașul bucuriilor și, pentru noi, al luminii.

La plecarea acestor tineri din gara Sibiului li s'a dat, în merindea nematerială a drumului lor, și un sfat bun: Grijiti-vă, băeți, de sănătate, mai ales acolo, unde duhurile ispititoare vă pot încercui în farmecul lor.

Dovezile multe de prevenire și gîngășă atențiune, cu care colegii și profesorii întimpină pe noii sosiți din provinciile alipite, ajutându-i cu cărți de studiu și cu explicații binevoitoare, lasă negreșit o întipărire neștearsă în sufletele frățești, venite din școalele mai mult sau mai puțin vitrege dela Cluj, Budapesta și Cernăuț.

În atmosfera de caldă prietenie însă, elementele cu o creștere atât de neegală vrând nevrând îș dau uneori pe față și deosebirile de caracter.

Pare că auzim cum, în avântul tineretelor, studenții adunați din feluritele ținuturi îș desfășoară părerile, pornindu-se la harță de cuvinte.

Un muntean:

— Ce vă închipuiți voi cu limba voastră greoaie, aspră și necioplită, ardeleni trăiți sub unguri, bucovineni sub nemți, basarabeni sub ruși? Noi, din România, și în deosebi muntenii, noi vă sântem superiori sub cele mai multe, dacă nu sub toate raporturile.

Ardeleanul:

— Ne-ați întrecut în multe privințe, o știm, și avem să învățăm dela voi limbă curgătoare și carte folositoare, — d'aceea am și venit la locul unde ne răsare soarele. Dar, când ne veți cunoaște mai puțin superficial, poate o să vă alegeți și voi cu ceva cunoștințe nouă, care să vă fie de folos.

— Cum?

— Noi, din Transilvania ne ținem mai răvnitori la carte, mai sânguincioși. Ne lipsește ușurința și eleganța de vorbă; în schimb însă ne socotim mai naționaliști, mai democrați; cu ideile acestea venim la universitate, și cu ele intrăm în viața publică...

Un bucovinean:

— Avem greșeli, trebuie s'o mărturisim deschis; dar avem și bune însușiri, atât noi de-o parte, cât și voi de altă parte.

Basarabeanul, ca celce a suferit în viață mai mult decât alții, sfârșește așa:

— Deosebirile de acum se vor netezi prin atingere deasă și cuminte, din care vor răsări energiile viitoare nu pentru a întări un partid sau altul, ci pentru consolidarea unirii neamului românesc «dela Nistru pân' la Tisa». Cine oare dintre voi să nu știe, că toți vrăjmașii noștri, ascunși și declarați, ar dori să se sporească și să se adâncească tot mai mult deosebirile între români și români, și așa să ne întoarcă earăș în vremea de odinioară a răstrieștii...

Dar, marea și scump plătită învățătură a încercatului popor românesc este astăzi mai limpede ca ori și când:

Frații împotriva fraților n'au să se mai războiască niciodată, ci mână de ajutor au să-și întindă la griji și la nevoi. Atunci, cu adevărat am înviat!

Dela congresul preoțesc

La adresa Preasfinției Sale Părintelui Episcop al diecezei Caransebeș au sosit următoarele telegrame:

I

Palatul regal, București.

Maiestatea Sa Regele, adânc mișcat de frumoasele sentimente ce exprimați în numele preoțimii ortodoxe din Transilvania, Bănat și ținuturile locuite de români, mă însărcinează a Vă ruga, să transmiteți tuturor asigurarea nestrămutatului interes, pe care Maiestatea Sa îl poartă slujitorilor bisericii române.

Mareșalul curții regale:
HENRY CATARGY.

II

Iași.

Sosit azi la Iași, cu deosebită plăcere am luat cunoștință de telegrama Frăției Voastre, și regret din suflet, că delegații noștri mitropolitani și ai arhiepiscopiei Basarabiei din cauza lipsei de timp n'au putut veni la Sibiu, spre a lua parte la congresul preoțesc, precum am fi dorit. Nădăjduesc, că rezultatul congresului va fi de folos pentru toată preoțimea ortodoxă din România mare. Imbrățișându-vă, vă mulțimesc din toată inima de frumoasele expresiuni, ce aveți pentru mine și preoțimea Moldovei.

14 Martie 1919.

PIMEN

Mitropolitul Moldovei.

Din Săliște

— Englezii la noi. — Prințul nostru Carol. —

Conducătorii satelor mărginașe pregătesc poporul, pentru a întâmpina pe reprezentanții Angliei și Americii, pe dl Edward Madge, consilier economic în delegația engleză la Conferința păcii, și pe sublocot. Curtice, atașat militar al Statelor Unite la București, cari în ziua de 24 Martie v. (6 April n.) la ora 3 p. m. vin și'n centrul acestui colț de margine, la Săliște, spre a se încredința de puterea numerică și de viață a poporului român.

Ascultători ca'ntotdeauna și conștii de datorința ce-o are fiecare suflet românesc de-a contribui cu puterea sa de muncă la opera înălțătoare a neamului, eată-i că sosesc din toate părțile în șiruri nesfârșite, îmbrăcați de sărbătoare, cu steaguri, preoți, învățători și alți fruntași în frunte. Se deosebesc de astădată comunele: Vale, Sibiel și Săcel, care au venit cum zice românul «cu satul», cu mic cu mare.

Săliștea primenită și împodobită, ca la alte festivități de acest soi, cu numeroasele ei societăți, e la postul ei. Întâmpină și orânduiește pe toți la locurile destinate, căci deși în postul cel mare, al Paștilor, s'a făcut tot ce s'a putut, ca înălții oaspeți să fie primiți cu cinstea și vrednicia binemeritată.

Insoțiți de neobosiții conducători ai neamului, militari și civili, generali: Moșoiu și Pănaiteșcu, miniștrii Lazar și Jumanca, de dl A. Băseanu și de alți distinși fruntași, oaspeții sosesc fără întârziere.

Istețul comerciant săliștean, Elie Martin, ajungând în decursul anilor cât a stat în America, să cunoască bine limba engleză, îi binevinetează în numele mulțimii. În cuvinte nemestugite, firești, ale poporului, cari plac mult dlui Madge, spune căldura dragostei, admirația și respectul înalt al românilor față de luminatul și puternicul popor englez și american. Amintește suferințele noastre și asupririle maghiarilor, din pricina cărora românii din Ardeal nu s'au putut desvolta ca popor liber, — și astăzi încă o parte însemnată geme sub jugul ungurilor, și că încrederea și nădejdea țaranului român e pusă în judecata dreaptă a poporului englez, american și francez, cari nu vor mai lăsa suferi românii sub stăpânire străină, ci vor desăvârși unirea tuturor românilor.

Dl Madge răspunde și mulțamește pentru primirea impunătoare și iubirea curată. Spune, că simpatiile pentru poporul român sânt mari

în Anglia și America. Suferințele de veacuri și jertfele aduse în războiul european, sânt recunoscute. Răsplata dreptății trebuie să urmeze în curând. Zice deci: «Trăiască România Mare».

Corul nostru excelează prin mai multe cântări alese.

Vorbește părintele protopop Dr. I. Lupaș, exprimă bucuria înălțătoare a legăturii directe, în care, în urma politicii prevăzătoare a fraților din vechiul regat, zdrobindu-se toate vitregiile trecutului, au ajuns să stee și românii ardeleni alături de luminatul popor englez. C'o măiestrie scoate la iveală două însușiri comune, la poporul englez și român. Prima: *puterea credinței religioase*, pe ale cărei temelii s'a înălțat Anglia de astăzi și care a susținut poporul englez într'un conservatism sănătos nu numai în cele politice, dar și în cele economice și industriale. Credința religioasă a susținut puterea de viață și a poporului român. Conservatismul, e însușirea de căpetenie a lui. Prin el s'au păstrat și cele mai vechi obiceiuri și datine. S'a susținut portul țărănesc. A doua: *e democrația desăvârșită*, care a condus Marea Britanie în toate lucrările. Amintește principiile de stat ale lui Hobbes, în temeiul cărora aristocratismul se înmulțește numai prin fiul cel întâi născut, ear ceilalți împopulează stratul țărănesc.

Asemenea democrație o găsim și la poporul nostru. Între pătura țărănească și între conducătorii și intelectualii săi nu e nici o deosebire, fiind aceștia aproape toți fii de țărani. Binecuvântă ceasul, în care s'a ajuns ca neamul românesc să fie tovarăș de arme cu cele mai mari și mai înaintate popoare din lume, dela care avem să învățăm multe și de aici încolo.

Dorește, că precum sărbătoarea «Bunei Vestiri» în a cărei presară ne aflăm, a fost în viața creștinească zi prevestitoare de biruință și de mântuire, tot asemenea dorește, ca reprezentanții Angliei și Americii să fie în viața neamului românesc binevestitorii biruinței naționale, ai unirii depline și desăvârșite a tuturor românilor.

Vorbirea e tălmăcită în englezește prin dl prefect Dr. Racoti. Dl Madge răspunde, mulțămind din nou, pentru simpatiile călduroase ce le găsește neamul său la poporul român. Promite întreg sprijinul atât în realizarea tuturor dorințelor, cât și în propășirea culturală, industrială și economică a românilor.

De 'ncheere cercetează biserica și școala din comună. —

Poate nici odată nu ni s'a dat nouă, săliștenilor și mărginenilor, o mai înaltă cinste și atențiune ca acum cu venirea A. S. Regale a Principelui Carol în mijlocul nostru.

Deși incunoștințați numai în presară tardie, s'a făcut totul ca primirea să fie cu adevărat princiară.

Străzile, casele, porțile triumfale erau numai verdeată și flori, steaguri, covoare și țesături, bătute în pitorești motive românești.

Popor din întreg jurul. Emoțiunea și însufiețirea de nedescris. La intrare în piață, făcându-se drum prin mijlocul unui cordon format din tineretul școlar, a fost acoperit de o ploaie de buchețele, ce se desprindeau, pe lângă strigăte de «ura» și «să trăiască», din mânuțele nevinovate ale copilașilor.

Automobilul mergea pe flori. Această ploaie de flori se întetește, când urcă tribuna triumfală.

Primarul Săliștei, Nicolae Jurca, țaran curajos și luminat, îl binevinetează în cuvinte scurte și pline de flacăra iubirii curate și-a credinței adevărate. Mulțamește în numele poporului din adâncul sufletului, pentru cinstea înaltă de care s'a împărtășit acest ținut și care îi zice din toată inima: Bine ai venit!

A. S. R. dând mână vorbitorului mulțamește pentru ovațiile călduroase de care se vede împărtășit. Adaoge, că nu putea să treacă pe lângă această comună curat românească, despre care i s'a spus atâtea lucruri frumoase, ca să nu o vadă.

Corul cântă: Imnul regal și «Eroi au fost eroi».

Frumos, ca totdeauna, vorbește părintele protopop Dr. I. Lupaș. Reimprospătează sărbările comemorative dela Putna, ale anului 1904 aranjate în memoria binecuvântată a marelui Voevod Ștefan cel Mare. Cum atunci, la mormântul Lui, s'a aprins ca de-atâteaori candela credinței și a nădejzii, a unui mare izbăvitor,

ce mai curând sau mai târziu va trebui să vină, să ne desrobească și să ne mântuiască de jugul străin. În legătură amintește versurile din minunata poezie de O. Goga, intitulată «Dela noi», care ca o rugăciune se îndreaptă către «arhanghelul bătrân», ce-și doarme somnul în «marmora rece» a mormântului dela Putna:

«Acolo dormi și tu, Arhanghel bătrân,
Tu Ștefan, sfânt Voevoade,
Ce-ai scris strălucirea norodului tău
Cu sânge dușman de noroade...
Potopul să treacă și plaiuri și munte
Să spele oțelele tale
Atunci, când în soare din nou străluci-vor
De sus din a ta 'mpărăție:
Crai tânăr, crai mândru, crai nou să le 'ncingă,
Trimite, rugămu-ne fie!

Continuă spunând, că nădejdiile de veacuri, ruga poetului, s'a împlinit. În persoana Alteței Tale, s'a trimis neamului românesc *crai tânăr, crai mândru, crai nou*, care încingând sabia în decursul războiului european, deși raportul țării românești față de dușmanii săi, a fost al lui David față de Goliat, te-ai arătat vrednic urmaș al lui Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul. Stăruie apoi asupra importanței culturale și industriale, cu care au contribuit locuitorii Săliștei și ai satelor mărginașe în desvoltarea și propășirea culturală-comercială și industrială a României. Că nu e oraș în care să nu fie așezate mai multe familii din această margine. Promite, că dacă ardelenii, au stăruit în trecut, cu atât mai mult se vor năzui astăzi să așeze desvoltarea și propășirea României-Mari pe temeliiile cele mai puternice, cari nu vor putea fi altele, decât: *Religia și Patria, Altarul și Tronul*. — Cuvintele, de «să trăiască», sânt întărite de mii de glasuri, la adresa Regelui și Reginei, a Prințului Carol și a României Mari.

Strângând mâinile părintelui Lupaș, prințul îi mulțamește cu căldură.

În acoardele puternice ale cântării «Trompetele răsună», vizitează biserica și școala. Elevii clasei a V și-a VI. cântă și recitează câteva poezii potrivite.

A. S. R. a fost însoțit de președintele Consiliului Dirigent, dl Maniu, de miniștrii Vlad și Bontescu, de generalul Boeriu și de alte înalte persoane, militare și civile.

Bătrânii cu lacrimi în ochi mulțameau lui Dumnezeu, că au ajuns să vadă ceea ce nu le mai venea a crede, o singură țară românească mare, pe principele și viitorul rege de mâine...

Cronicar.

Ostașul român

— Patriotismul său —

Ni se relatează — scrie Sfatul Țării (Nr. 274) — următorul fapt, care pune în lumină sufletul și patriotismul soldatului român:

La unul din regimentele care erau destinate să treacă Nistrul, în Ucraina, s'au ales numai contingentele mai tinere, rămânând ca cele mai vechi să facă garnizoană în țară.

Atunci o delegație din aceștia s'a prezentat la comandantul regimentului și în numele tuturor celor cari erau destinați să rămăie în garnizoană, l-au rugat să li se permită și lor să treacă în Ucraina: căci, a spus delegația, *vrem să arătăm lumii că românii știu să lupte și bătrâni, și tineri*. Vrem să ne luptăm, a spus delegația, cu bolșevicii, cari de altfel ne-au cunoscut în țara noastră.

Comandantul a rămas mut la această declarație și n'a putut de cât să îmbrățișeze pe delegați în semn că le aprobă rugămintea.

Câte cutremuri nu s'au întâmplat în sufletul popoarelor, cărora li-au zdruncinat temelia lor de veacuri! Asupra căror armate puternice, care înspăimântau lumea, cu numărul și disciplina lor, nu s'au abătut furtuni, ce le-au distrus faima?

Dar, în fața acestor năprasnice vijelii, soldatul român a stat ca o stâncă, înfruntând valurile ce îl izbeau, întărind situația patriei înăuntrul și dându-i aureolă în afară.

A mers unde l-a chemat țara. Acum pleacă, cere să plece, acolo unde vijeliile anarhiei s'au abătut asupra unor popoare, care, când erau alături cu el, în loc de ajutor, l-au trădat.

Astfel, soldatul român este pionierul culturii și civilizațiunii în Europa de răsărit.

Cuvântarea d-nei Tina Pop

din Bihor ținută la Teatrul Național din București la Adunarea de protestare contra atrocităților ungurești.

Doamnelor și Domnilor,

Simțământul care-mi stăpânește în aceste clipe sufletul, greu s'ar putea tălmăci în cuvinte.

Pentru întâiaș dată în viața mea am norocul să calc pe pământul sfânt al țării românești, să văd scumpul nostru București, dulcea capitală a României întregite. Fiorul de bucurie care-mi străbate inima, nu se poate descrie.

În acelaș timp însă, aceea care vă vorbește astăzi, este o nefericită Bihoreancă, scăpată ca prin minune de furia barbarilor de unguri. Am venit la București când toată firea s'a îmbrăcat în haina verde a nădejdi, când pe tot cuprinsul țării se resimte bucuria învierii noastre naționale, și totuși nu mă pot bucura deplin; dimpotrivă, sufletul meu trebuie să plângă.

Vă mărturisesc fără sfială, doamnelor și domnilor, că-mi vine foarte greu să iau cuvântul în fața d-voastră, eu care am crescut și am trăit în Bihor, provincie românească supusă foarte mult influenței nefaste a limbii și culturii ungurești.

Treceți, vă rog, cu vederea greșelile ce veți observa în limba și expresiunile mele, căci n'am avut ca d-voastră fericirea să mă nasc și să trăiesc în metropola culturii românești.

Am însă convingerea că, dacă e vorba de sute de mii cari sufăr și mor, îndrăzneala mea de a vă vorbi e de sigur îndreptățită.

În toiu sărbătorii naționale românești, când poporul nostru dela Nistru până la Tisa, după suferințe seculare, a ajuns să sărbătorească renașterea lui sufletească, un tipăt de durere străbate de dincolo de linia demarcațională în spre noi, implorându-ne ajutorul frătesc.

Da, doamnelor și domnilor, paharul suferințelor noastre încă nu s'a umplut. Se vede că darul pe care ni-l face azi Pronia cerească, este atât de mare, încât suferințele și lacrimile vărsate în cursul secolilor n'au fost de ajuns; el mai cere încă lacrimi.

Până când furia asiatică a celor ce ne-au chinuit o mie de ani se năpustise numai asupra bărbaților, noi, femeile, am crezut că nu este încă de datoria noastră să ieșim din rezerva pe care însăși firea noastră ni-o impunea, dar, din momentul în care vedem că barbaria uraloaltaică nu mai cunoaște margini, când vedem că baioneta vitejilor din bandele ungurești lovește femeile neajutate, fetele și copiii nevinovați, atunci inima noastră femeiască trebuie să izbucnească în strigăte de revoltă, atunci slabul nostru glas trebuie să se imputernicească, vestind în largul lumii sălbătăciile și ororile săvârșite de aceste ființe nedemne de civilizația veacului în care trăim.

Orce vorbe îmi par însă de prisos când avem o sumedenie de casuri concrete, dintre care îmi iau voie să vă înșir câteva:

(Urmează, după aceasta, expunerea cazurilor petrecute în comunele: Micălaca, Apateu, Seleuș, Hodiș, Aldești, Varu, Curtici, Gurahonț, Ciuci, Hălmaș și la Șiria; apoi sfârșind zice:)

Este imposibil, doamnelor, să mai stăm nesimțitoare în fața glasului celor desnădăjduiți; este imposibil să nu ne solidarizăm, trimițând în lume protestul tuturor femeilor din cuprinsul românesc, vestind barbariile seminției asiatice, care mai ține în ghiarele ei scumpul nostru pământ încă nedesrobite.

Când sutele de mame, soții și fiice îndură chinurile cele mai îngrozitoare, văzând cu ochii cadavrele mutilate ale celor ce le sânt mai scumpi decât viața, este imposibil ca o femeie română să stea liniștită la adăpostul ei.

Să cerem deci, doamnelor, ca protestul nostru să fie trimis tuturor forurilor competente, să insistăm ca falnica noastră armată să grăbească a desrobi pe frații noștri, să nu-i mai lase pradă neamului celui mai sălbatec din lume.

Aceasta este rugămintea fierbinte ce v'o adresez astăzi și nădăjduiesc, că niciuna dintre dumneavoastră nu va pregeta a-și da întreg concursul pentru alinarea ultimelor noastre suferințe, pentru înfăptuirea integrală a idealului nostru național.

Români, subscrieți la împrumutul național!

La dorința exprimată din mai multe părți, Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor, a decis să mai țină deschisă subscripțiunea la Împrumutul național până la *Dumineca Tomei, adică până la 27 April st. n.*

S'a cerut anume să se prelungească acest termen, deoarece urmând sărbătorile Paștilor, conducătorii satelor noastre vor avea prilej să lămurească poporul asupra foloaselor împrumutului național și să-l îndemne să-și plaseze banii săi la acest împrumut.

Resortul finanțelor a aprepțiat dorințele exprimate și, după ce împrumutul național se face aproape exclusiv în interesul țărânimii noastre, a prelungit termenul subscripțiunii.

Nu ne îndoim, că conducătorii satelor își vor face datorința și țărâניה noastră își va plasa sumele de coroane de care dispune, în împrumutul național.

E timpul suprem să facă aceasta, deoarece după toate semnele, *prețul coroanei se va reduce tot mai mult.*

În Elveția deja nici nu se mai primesc coroanele, iar în Austria, unde circulă coroana cine vrea să cumpere mărfuri, pe care să le ducă de acolo în alte părți, trebuie să plătească în bani străini, în franci, în lei, lire etc., deoarece pentru astfel de cumpărări de mărfuri, coroanele nici în Austria nu se mai primesc.

Ce dovedesc toate acestea? Dovedesc că coroana s'a redus și mai mult, decât era atunci, când s'a început subscrierea la împrumutul național.

Aceasta fiind starea lucrurilor, de bună seamă o reducere a coroanelor va urma în scurtă vreme și la noi.

Facem deci atenți pe oamenii noștri, că numai prin împrumutul național își pot mântui coroanele, deoarece prin acest împrumut statul român garantează, că le va răscumpăra în lei, dând la replătire cel puțin 50 lei pentru 100 coroane. Nici puținii corbi albi, cari mai spează o urcare a prețului coroanelor, nu au motiv de a se mai reținea dela împrumutul național, deoarece pentru aceștia încă se garantează răscumpărarea împrumutului național după cursul (prețul) pe care îl vor avea coroanele la 1 Februar 1923. Astfel, dacă prin oarecare evenimente prețul coroanelor va fi atunci mai mare, subscriitorii își vor primi replătirea în lei după acel curs mai urcat.

De încheere trebuie amintit, că banii vărsați la împrumutul național aduc dobândă de 5%, față de dobândă de 2—3% ce se dă astăzi pentru depuneri. Un favor deosebit prezintă împrumutul național prin faptul, că se replătește în vreme scurtă, adică *după patru ani*, la 1 Februar 1923. Bonurile de tezaur ale împrumutului național se pot întrebuița întregi la plățirea părțelilor de pământ conform proiectatei reforme agrare. Asupra bonurilor de tezaur se pot ridica împrumuturi de lombard cu procent redus, și ele sânt scutite de orice impozit prezent sau viitor.

Știrile zilei

Hristos a înviat! În vremile de mărire, de libertate și de lumină, în care am ajuns din mila Domnului, dorim tuturor ciitorilor noștri să petreacă sfintele sărbători ale Paștilor în mulțumire și pace.

Numărul cel mai apropiat al ziarului nostru apare Miercuri după sfintele sărbători ale Învierii Domnului.

Împrumutul național. Subscrierile la împrumutul național ardelean se sfârșesc cu ziua de 27 April (Dumineca Tomii). Schimbarea coroanelor în bonuri de tezaur se mai poate face în acest restimp. Cine are bani, să nu uite că valoare coroanelor scade pe zi ce merge.

Despre evacuarea Odesei scrie *Sfatul Țării* din Chișinău: Aliații nu sânt dispuși să-și verse sângele pentru înfrânarea nebuniei rusești. Se va lăsa ca rușii singuri să-și refacă situația lor socială așa de zdruncinată. Cu ceea ce se dădea

Odesei ca alimentare pentru oraș, se va putea aproviziona o armată de peste 800.000 de oameni. Evacuarea Odesei se datorește dar politice de indiferență a aliaților față de țările rusești, și nici decum puterii bolșevice, cum spun zvonurile răspândite de pescuitorii în apă turbure.

Asentările se fac. Dușmanii ascunși și vicleni ai neamului nostru s'au pus pe lucru din nou. Nu este mijloc fie cât de mișelesc, pe care să nu-l întrebuițeze pentru ca să-și ajungă scopurile ticăloase. Prin gazetele lor încearcă se furișeze vești mincinoase pentru ca să-i descurajeze și să-i înspăimânte. O parte dintre iscoadele acestea ale guvernului din Budapesta au și fost prinse și duse în fața judecătorilor militare pentru ca să-și deie seamă de vorbele și de faptele lor.

Iată și isprava lor cea mai proaspătă. Se știe că Consiliul Dirigent a poruncit mobilizare în tot Ardealul și flăcăii și vitejii noștri cu mare însuflețire au început să curgă către locurile de asentare. S'a întâmplat însă că multora, cari veneau spre pildă la Sibiu la înfășurare, li-au eșit înainte *spioni ungurești* și li-au spus că nu se mai țin asentările. Aceasta este o mare minciună. Asentările se țin în regulă, așa precum s'a vestit. Toți cei obligați la arme să meargă fără de nici o amânare acolo unde au să se prezinte, și de se va întâmplă să pună mâna pe el să l predeie autorităților spre cercetare și pedepsire. (B. P.)

Stampilare. Se comunică din București: Ministerul de finanțe a hotărât stampilarea *rublelor* în Basarabia și a *coroanelor* în Ardeal și Bucovina. Se vor stampila numai biletele de bancă de 10 coroane și peste zece coroane.

Pentru Fondul jertfelor liniei de demarcație s'a făcut Duminecă și Luni, pe străzile Bucureștilor, o colecție publică prin mijlocirea doamnelor și domnișoarelor din capitală.

Numire. Consiliul Dirigent a numit pe dl inginer *Leo Bohățel*, director general al Căilor ferate.

Temelurile «morale» Bolșevicii din Rusia și Budapesta se potrivesc de minune în ideile lor, pe care voiesc să reclădească omenirea. Și unii, și alții au ajuns până acolo, că *rechiziționează femeile și fetele*, conform principiului de «socializare a femeilor», — asta nu însemnează alt ceva decât că soțiile și fiicele funcționarilor sânt răpite și date pradă bestialității oamenilor beți ai lui Troțki și Kohn.

Recursul ziariștilor din București. Înalta Curte de justiție militară a respins recursul făcut de ziariștii condamnați de Curtea marțială a corpului 2 de armată.

Contribuiri la fondul jertfelor liniei de demarcație. Din trecut Cor. 72.098.60
Prin redacția ziarului «Patria»
Plutonul al 3-lea de Jandarmi,
Ibașfalău 200.—
«Banca Națională» a României 20,000.—
«Reuniunea Fem. Rom. gr. cat.»
Blaj 6,657.—
Colecția dlui Szmigelsky, la sinodul protop. al tractului Bia 130.—
Dr. Aurel Vlad 1,000.—
Colecția între funcționarii Consiliului Dirigent, grupul tehnic. 620.—
Reuniunea Fem. Rom. Brașov 5,722 50.
Colecția dlor Ilariu Pulca, pretor și Dr. Romul Curta, avocat, în satele din plasa Agnita 2,366 30
Total Cor. 108,794.40.
Enea Hocman, casier.

Adeverirea asasinării. Din Omsc se depeșează: În urma unei anchete oficiale, s'a stabilit că fostul *țar Nicolae* și familia sa au fost împușcați în 17 Iunie 1918 de agenții guvernului sovietelor.

Cinematograful orașului Sibiu. Direcția acestui teatru a izbutit, făcând considerabile cheltuieli, să aducă filme nouă, în care joacă cei mai vestiți artiști ai teatrelor din străinătate. Zilnic se dau reprezentații cu programă aleasă. Dumineca sânt trei reprezentații, și adică la ora 5, 7 și 9 seara.

Ofensivă generală!

Marele Cartier General comunică:
Pentru a ridica dușmanului puterea de a fi și mai departe agresiv, s'a dat ordin, ca armata română să atace pe întreg frontul de vest.

Atacul s'a început în dimineața zilei de 16 April 1919.

Târgul de primăvară al Sibiului. Se aduce la cunoștință că târgul de primăvară în Sibiu, se va ține în modul următor: Târg de vite și de cai 2 Mai, târg de marfă 3 Mai 1919. Insemnare: Tot meseriașul și comerciantul, care vrea să vinde marfă în târgul de marfă, e dator să aduce cu sine atestatul de meserie (ordin ministerial de comerț sub Nrul 38595. VIII. din 1901). Sibiu, 10 April 1919. — *Magistratul.*

Localurile oficiilor stăpânirii în Sibiu se găsesc în următoarele străzi:

Prezidentul *Consiliului dirigent*: Strada Schevis 6, et. II.

Resortul de *alimentație* și comunicație Strada Schevis 3 a, et. II.

Resortul *cultelor* și instrucțiunii publice: Strada Poplăcii 7 et. I.

Resortul *agriculturii*: Strada Fabini, pavilionul ofițeresc în școala de cadeți, parter.

Resortul de *finanțe*: Școala cadeților, et. I.

Resortul de *justiție*: Strada Schevis 3-a, et. II.

Res. de *codificare*: Strada Schevis 3-a, et. I.

Res. de *organizare*: Strada Berg 9.

Res. de *ocrotirii sociale*: Strada Friedenfels 16, et. I.

Res. de *industrie*: Școala cadeților.

Secretarul de *interne*: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Șeful serviciului de *organizare*: Str. Ciznădiei 4, et. II.

Secretarul pentru *comunicație*: Str. Schevis 3-a, et. II.

Secretarul p. *agricultură*, p. *finanțe*: Școala cadeților, et. II.

Secr. p. *ocrot sociale*: Strada Friedenfels 16, et. I.

Șeful *siguranței*: Strada Schevis 6, parter.

Comanda *Trupelor din Transilvania*: Strada Reissenfels, liceul de stat.

Comanda teritorială, *Secția Organizării* 6—7: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Gazeta Oficială: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Contabilitatea Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, parter.

Secretarii p. *culte* și *instr. publică*: Strada Poplăcii 7 et. I.

Biroul *Presei*: Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. *interne*: Str. Schevis 6, et. I.

Res. armatei și siguranței publice, *biroul de informații*: Strada Honterus 17.

Petrecere în Săliște. Reuniunea de cântări din Săliște aranjază Luni în 21 April a. c. (a 2-a zi de Paști) un *concert*, care va fi urmat de dans. Inceputul la ora 8 seara. Invitări speciale nu se fac.

Convocare. În urma însărcinării primite, invit pe toți învățătorii și învățătoarele dela școlile primare din județul Sibiu pe ziua de 27 April n. a. c. la 10 ore în școala de stat din Sibiu (Strada Urezeului) la ședință în scopul constituirii secției județiane, conform hotărârii aduse în congresul învățătoresc. Săliște în 15 April 1919. — *D. Lăpădat*, inv. director.

Vite de prăsilă. În Sibiu se ține *Vineri* în 25 April n. 1919, pe locul târgului de vite: un *târg al vitelor de prăsilă*. Se admit: tauri, tăurenci, vaci și vițele de soi curat Pinzgau și Simmenthal, cum și încrucișări. Se mai admit: tauri și tăurenci de bivoli, armăsari și mânzi nejugăniți. (Nu-s îngăduiți la târg nici măcelarii, nici negustorii de vite.)

D'ale urlicilor sibieni. Pe strada Ciznădiei unul dela *Renașterea Română* strigă:

— Nașterea Română!

Al doilea îl îndreaptă, zicându-i:

— Nu așa, măi: *Re-nașterea Română!*

Al treilea urlic, dela ziarul *Patria*, aude vorba cu *Re-nașterea*, și strigă din răspuseri:

— *Re-Patria Română!*

Dela sate

— Purtați sarcina unul altuia —

Credincioșii comunei Cristian nu s'au arătat străini în nici o acțiune de binefacere, ci din contră — după puterile lor modeste — au contribuit totdeauna cu obolul lor, pătrunși de cuvintele: «Eară a face bine și a împărți să nu uitați, căci de jertfă ca aceasta Dumnezeu are plăcere».

În aceste zile de bucurie fiecare soție de preot, cu conlucrarea Reuniunii de femei locale, să dea ocazie *prin colecte*, ca toate satele văilor și munților noștri să contribuie cu obolul lor la înmulțirea *Fondului jertfelor liniei demarcaționale*, ca să se poată alina jalea celor jăfuiți.

Cu aceaș sfîințenie să ne aducem aminte și de eroii români căzuți în luptele dela Orlat.

Noi din Cristian ne credeam între cei dintâi cari vom fi liberați de sub jugul străin încă pe la sfârșitul verii din 1916.

Primul semn care ne întăria în convingerea noastră a fost reflectorul, care ne trimitea razele sale magice din Sadu în noaptea zilei din 21/VIII.

Al doilea semn care ne-a întărit în convingerea că dorobanții s'au apropiat, este faptul că în 2/IX. locuitorul din Cristian Pesamosca fiind trimis cu alimente în Poplaca, deja în marginea acelei comune a fost luat prizonier și trimis în părțile Bucureștilor, de unde într'un târziu a scăpat cu ajutorul bulgarilor.

Din această zi patrulele austro-ungare dădeau o deosebită atențiune patrulării chiar și pe stradele Cristianului.

Se începe lupta de artilerie și puști. În 9/IX. era deja o canoadă strașnică. Locuința ni-o mutasem de mult în pivnițe; ghiulelele române încep a cădea mai dese; trei cad în curtea parohială; urmează o sguuire puternică; examinăm cu îngrijire pivnița dacă este întreagă și pe urmă luând gloanțele altă direcție, urmează iar voie bună: «La noapte tot ne iau în stăpânire».

Lupta de artilerie în 10/IX e tot mai vie, ține toată ziua și noaptea până la 10 ore. Durmim foarte puțin.

În 11/IX. acelaș duel, iar peste noapte fiind lună frumoasă duelul de artilerie își ajunge culmea. Mitralierele și puștile sînt în acțiune. Se aud strigăte groaznice. Toate acestea se petreceau la Orlat.

În cursul acestei lupte în Cristian n'am mai văzut nici un soldat ori jandarm de câmp. Urmărind după puțină lupta își părea că se apropie tot mai bine de Cristian. N'am durmit toată noaptea. Lupta a luat sfîrșit la 5 ore dimineața, iar la 6 ore am primit ordin de evacuare către Teius și Zombor. Se arată și baioneta jandarmilor ca să se convingă de familia preotului și a învățătorului dacă a luat drumul pribegiei ori nu. — Că ce am petrecut acolo, o vom spune cu altă ocazie. Astăzi visul s'a împlinit și toate forțele lucră pentru reunirea noastră cu Țara-Mamă.

În 10/23 Martie 1919 a întreprins Dna *Zorîța Moldovan*, soție de preot, o colecție pentru scopurile menționate. Reuniunea de femei de curând înființată, a dat tot sprijinul pentru care faptă i se exprimă mulțumită. —

Suma colectată atinge cifra de 1362 Cor. 70 fil. S'au dat:

1. La fondul jertfelor liniei demarcaționale 800 Cor. —

2. Pentru zidirea monumentului eroilor români căzuți în luptele dela Orlat 300 Cor. —

3. La fondul copiilor săraci din Cristian, adun. de Reun. fem., restul de 260 Cor. 70 fil. C.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Sâmbătă și Duminecă: *Neamul mișellor*, dramă în 5 acte, cu Lia Mara. Inscritii românești. Suplimente hazlii.

Inceputul la ora: 7 și 9 seara.

Felicitări de sărbători trimitem Onoratului public. Direcțiunea.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Sâmbătă și Duminecă: *Aventurile Paulinei*, partea IV, dramă în 4 acte.

Inceputul la ora: 7 și 9 seara.

Felicitări de săbători trimitem Onoratului public. Direcțiunea.

Consiliul Dirigent Român. Resortul: Justiție.

Comunicat oficios

Privitor la dispozițiile excepționale, reclamate de cambiile, bonurile (mandatele) comerciale (kereskedelmi utalvány) și varante (közraktári jegy) resortul justiției prin ordonanță corăspunzătoare a regulat chestia în felul, că efectele amintite cu scadența dela 31 Decembrie 1918, până la 31 Martie 1919 inclusive, n'au nevoie de a fi protestate, iar pentru aceleași efecte, cari au scadență după ziua de 31 Martie până la 30 Iunie 1919, inclusive, termenul de protestare normat în lege este prelungit până la 15 Iulie 1919.

Alte dispoziții amănunte sînt cuprinse în ordonanța care e în preajmă de a se publica în «Gazeta Oficială».

Sibiu, la 14 Aprilie 1919.

Dr. Aurel Lazar

șeful resortului de justiție.

(106) 1—1

Nr. 192/1919.

(101) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din comuna *Târlungeni*, protopopiatul Brașovului.

Beneficiile sînt:

Venitele stabilite în coala B.

Concurenții sînt datori: ca în termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român» să cînte și să predice, și dacă e preot să slujească; să-și înainteze petițiile lor însoțite de toate actele, cari se cer, oficiului protopopesc român ortodox al Brașovului.

Din ședința comitetului parohial.

Târlungeni, 13/26 Martie 1919.

Alexandru Peneș
prezident.

Nicolae Hamzea
notar.

Aprobat:

Dr. V. Saftu
protopop.

Concurs

În 10 Mai st. n. se va deschide câte un curs de 5 luni pentru surori de ocrotire în Sibiu, Târgul-Murășului și Cluj. Scopul acestor cursuri este a crește surori cu menirea de-a se îngriji de grăvide, lauză, copii nou născuți, de orfani părăsiți, de tineret în privința social igienă, de morboși în lipsa ori întru ajutor medical, de a crește poporul prin sfat și fapt la un trai trupesc și sufleteș sănătos.

Elevele vor fi întreținute pe spesele statului și vor fi după absolvarea cu succes a cursului funcționare de stat cu toate favorurile și datorințele corăspunzătoare.

Condițiunile pentru primire sînt:

1. Absolvarea alor 4 clase civile (în cazuri excepționale 2 clase civile).
2. Etate înră 20 și 40 ani.
3. Starea civilă, numărul și etatea copiilor.
4. Obligamentul, de a se devota în mod serios și exclusiv menirii surorilor de ocrotire.
5. Antecedentă morală nepătată.
6. Atestat medical.

Rugările, ajustate cu documentele necesare sînt a se înainta Consiliului Dirigent, Resortul Ocrotirilor sociale până în 15 Aprilie st. n. Sibiu, 26 Martie 1919.

(92) 4—4

Dr. Moldovan
secretar general.

Nr. 111/1919.

(95) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Tichindeal, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima lui publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele satorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subscrisului în termenul sus indicat.

Concurenții, după prealabila încuviințare a protopresbiterului, să se prezenteze în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserica din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Agnita, la 11/24 Martie 1919.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 131/1919.

(96) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I. Zlatna, protopresbiteratul Abrudului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții — pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare — se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Abrud, 27 Februar 1919.

Oficiul protopresbiteral al Abrudului, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu“

Nr. 1.	Ținerea vitelor, de E. Brote	K —24
2.	Trifoiul, de Eugen Brote	—24
3.	Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa	—24
4.	Legea veterinară, de Inv. Muntean	—80
5.	Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	1-60
6.	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	—70
9.	Povețe pentru stăpînire gîndacilor de Maiu	—10
10.	Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii	—
11.	Povețe pentru apărarea împotriva gîndacilor, cari sfredelesc mugurii	—10
12.	Scurtă povățuire la stăpînire șoarecilor de câmp	—10
13.	Cum să înlătăm orzul de bere	—18
14.	Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățător	—70
15.	Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text	1-50
16.	Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paserilor	—20
17.	Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern	—10
18.	D'ale Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș	—25
19.	Câteva rele încuibate în porațiunea dela sate de Dr. Ion Bucur, medic	—30
20.	Nimicirea șoarecilor de câmp, îndrumări prelucrate după instrucție ministerială	—20

Redactor responsabil: Matei Voileanu.

„PORUMBĂCEANA“,

cassă de economii, societate pe acțiuni în Porumbacul-inferior.

Convocare

Domnii acționari ai cassei de economii «PORUMBĂCEANA», societate pe acții, conform §-ului 16 din statute, se invită la

a XVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Porumbacul-inferior, la 4 Mai st. n. 1919, la 2 ore după amiază, în localul băncii.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului 1918, raportul comitetului de supraveghiere și votarea absoluturului pentru direcțiune și comitet.
2. Deciziune asupra împărțirii profitului curat.
3. Alegerea a 4 membri în direcțiune pe 6 ani, conform §-lui 28 din statute.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-lui 17 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunare la cassa societății pe lângă revers.

Acțiunile se pot depune și la institutele «Albina» Sibiu, «Furnica» Făgăraș, «Olteana» Viștea-inferioară și «Cassa de păstrare» Săliște, până inclusive 30 Aprilie, iar reversele sunt a se înainta până în 3 Mai st. n.

Porumbacul-inferior, 5 Aprilie 1919.

Direcțiunea.

(107) 1—1

Activa		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1918		Pasivă	
	K f		K f		K f
Cassa în numărar	25,810-38			Capital soc. 1200 acții à K 100 . .	120,000-—
Cambii de bancă	91,669-—			Fondul de rezervă	54,764-—
Imprumuturi hipotecare	32,596-—			Fondul de pensuni	8,080-53
Imprumuturi pe oblig. cu cavenți .	3,030-—			Depuneri spre fructificare	467,844-72
Efecte	30,975-—			Interese transitoare anticipate . .	124-96
Depuneri la bănci	486,580-80			Scopuri de binefaceri	3,012-91
Mobiliar	269-73			Dividende nerid.	2,298-—
după amortizare de 10%	26-97		242-76	Profit curat	16,223-10
Debitori	1,444-28				
	672,348-22				672,348-22

Debit		Contul Profit și Pierdere		Credit	
	K f		K f		K f
Interese: la depuneri spre fructificare	13,968-88	Interese:			
Spese: de birou	1,110-33	dela cambii escont	1,520-32		
Salare	4,406-—	dela împrumuturi hipotecare . .	5,426-33		
Chirie	250-—	dela împrum. pe oblig. cu cavenți	513-41		
Competințe de timbru	92-94	dela efecte	1,532-—		
Contribuție: directă	1,755-16	de întârziere	25,136-40		
10% după inter. dep. spre fructificare	1,396-91	după depuneri la bănci	11,991-49		
10% amortizare din mobiliar . .	26-97	Transcrieri de acții	48-—		
Proviziune	12-66				
Diferințe de curs	6,955-—				
Profit curat	16,223-10				
	46,197-95				46,197-95

Porumbacul-inferior, 31 Decemvrie 1918.

Ioan Marinescu m. p.,
prezident.

Dimitrie Mandea m. p.,
vice-prez. și cassar.

DIRECȚIUNEA:

George Comșa m. p.

S. Silca m. p.

Ioan Stoichiția m. p.

S'au revăzut și s'au aflat în consonanță cu cărțile purtate în deplină ordine.

Porumbacul-inferior, 5 Aprilie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ieronim Spornic m. p., prez.
Iosif Streza m. p.

Simion Grădinaru m. p.

Pantilimon Muntean m. p.
Dionise Schiop m. p.

Censurat prin: Sublocot. V. Bucur.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.